

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی

تجارب هفته

شماره: 427

(از 15 دلو الی 19 دلو 1402 هـ ش)

بررسی محاکمه اسرائیل در محکمه بین‌المللی عدالت و پیامدهای آن بر منطقه و جهان

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- بررسی محاکمه اسرائیل در محکمه بین المللی عدالت و پیامدهای آن بر منطقه و جهان 3
- نگاهی بر محاکمه اسرائیل و ابتکار افریقای جنوبی 3
- پیامدهای محاکمه ی اسرائیل از سوی محکمه بین المللی عدالت 5
- نتیجه 7
- منابع 7

Center for Strategic and Regional Studies (CSRS)

بررسی محاکمه اسرائیل در محکمه بین‌المللی عدالت و پیامدهای آن بر منطقه و جهان

مقدمه

محکمه بین‌المللی عدالت (ICJ) رکن اصلی قضائی سازمان ملل متحد بوده و اساسنامه آن بخش جدایی ناپذیر منشور ملل متحد و از اجزای اصلی نظم حقوق موضوعه‌ی بین‌المللی به شمار می‌آید. دفتر محکمه بین‌المللی عدالت در شهر لاهه کشور هلند موقعیت داشته و نشست‌های خود را نیز در آنجا برگزار می‌نماید. هرچند محکمه بین‌المللی عدالت در سال 1920م ایجاد شد اما پس از سال 1946م به عنوان جانشین محکمه دایمی بین‌المللی جهت حل و فصل اختلافات بین‌المللی بر اساس حقوق بین‌الملل تأسیس یافته است.¹

ابتکار شجاعانه و به محاکمه کشاندن رژیم صهیونیستی اسرائیل و نسل‌کشی و حملات وحشیانه آن بر مردم فلسطین خصوصاً نوار غزه به محکمه بین‌المللی عدالت، از سوی افریقای جنوبی در حالی صورت می‌گیرد که از یک سو ارتکاب جنایات و نسل‌کشی رژیم غاصب صهیونیستی همواره در نوار غزه جریان داشته و روزانه به شمار شهدای فلسطینی و مجروحین آن می‌افزاید. از سوی دیگر کشورها و داعیه‌داران حقوق بشر در جهان که همواره داد از حقوق بشر می‌زنند نه تنها اینکه چشمان خویش را در برابر جنایات رژیم اشغالگر بر ملت فلسطین بسته‌اند، بلکه همواره به نحوی تلاش دارند نسل‌کشی رژیم غاصب در فلسطین را توجیه نمایند.

با آنکه حملات رژیم غاصب اسرائیل سرپیچی آشکار از کنوانسیون ملل متحد در رابطه به نسل‌کشی بوده و محکومیت آن از سوی محکمه‌ی بین‌المللی عدالت، یک اقدام بی‌سابقه و امیدوار کننده پنداشته می‌شود، از سوی هم دارای تأثیرات و پیامدهای ویژه خود نسبت به منطقه و جهان نیز می‌دارد. اما بانیان و حامیان اصلی رژیم صهیونیستی اسرائیل چون امریکا، روسیه، فرانسه و... که نقش به‌سزایی در تصمیم‌گیری‌های نهایی سازمان ملل و شورای امنیت دارند، توقعات اجرایی شدن فیصله محکمه‌ی بین‌المللی عدالت در پیوند به اسرائیل را کاهش می‌دهد.

نگاهی به ابتکار دادخواهانه افریقای جنوبی برای محاکمه اسرائیل از سوی محکمه‌ی بین‌المللی عدالت و تأثیرات آن بر منطقه و جهان از مهمترین موضوعاتی هستند که در این نوشته به آن پرداخته شده است.

نگاهی بر محاکمه اسرائیل و ابتکار افریقای جنوبی

افریقای جنوبی در حالی دست به اقامه‌ی دعوا علیه رژیم غاصب اسرائیل زد که از شروع عملیات نظامی آن علیه شهروندان فلسطینی و از آغاز روند اشغال سرزمین فلسطین بیشتر از 75 سال می‌گذرد. در این مدت رژیم اشغالگر صهیونیستی به حمایت از باداران امریکایی و اروپایی‌اش کودکان، زنان و بقیه

شهروندان بی‌دفاع فلسطینی را ظالمانه مورد هدف قرار داده دامنه اشغال و غصب سرزمین فلسطین را گسترش داده است. اما این بار حملات هوایی، زمینی و بحری رژیم غاصب اسرائیل به مردم فلسطین شدت یافته و نزدیک به چهار ماه می‌شود که از هیچ نوع جنایت علیه غیر نظامیان در فلسطین دریغ نورزیده و هنوز این جنایات ادامه دارد.

بنا بر این کشور افریقای جنوبی با ارائه‌ی یک پرونده 84 صفحه‌ای به طور مستدل همراه با اظهارات مقامات اسرائیلی مبنی بر قصد و نیت آن‌ها برای نسل‌کشی در سرزمین فلسطین مستند سازی نموده با استناد از ماده ۲ کنوانسیون پیش‌گیری و مجازات جنایات نسل‌کشی (CPPCG) که در سال 1948 م از سوی مجمع عمومی سازمان ملل تصویب شد و حاوی این مطالب می‌باشد که بر اساس قصد نابودی تمام یا گروه ملی، قومی، نژادی و یا مذهبی، یا صدمات شدید، قرار دادن یک گروه در وضعیت بد به صورت عمدی، کوچ اجباری و ... صورت دعوی‌ خویشت را که شامل دو بخش (یکی خواست‌های اصلی که شامل نسل‌کشی، تبعیض نژادی و جنایت جنگی و دوم خواسته‌های اضطراری که موضوعات قطع جنگ در غزه، تضمین مصوونیت زندگی غیر نظامیان، بازگشت فلسطینیان به خانه‌های شان و دسترسی به آب و غذا و تسهیل کمک‌های بشر دوستانه و اولیه انسانی را در بر می‌گیرد.) می‌شود پیشکش نموده خواستار عدالت شده است. کمیته 17 نفری محکمه بین‌المللی عدالت که یک قاضی از اسرائیل و یک قاضی هم از افریقای جنوبی شامل آن می‌باشد، پس از استماع پرونده افریقای جنوبی با تأیید ادعای افریقای جنوبی از سوی 15 تن از اعضای این کمیته که اکثریت مطلق اعضا را تشکیل می‌دهند اسرائیل را در قضیه نسل‌کشی، تبعیض و جنایت جنگی در نوار غزه تحت بررسی قرار داده‌اند.²

پیش از این نیز موجی از واکنش‌های مردمی در شهرهای بزرگ امریکایی و اروپایی در پیوند به نسل‌کشی فلسطینیان توسط رژیم صهیونی و توقف جنگ همه گیر شده تا هنوز بعضا بر پا می‌شود. همچنین سازمان جهانی صحت (WHO) نیز وضعیت غزه را جهنمی خوانده خواستار آتش بس و دستیابی به یک راه حل واقعی میان فلسطین و اسرائیل شده است.

قضیه نسل‌کشی، تبعیض نژادی و جنایت جنگی اسرائیل بر مردم غزه در حالی به محکمه بین‌المللی عدالت کشیده شد که در این جنگ تا کنون حدود 26422 تن از شهروندان فلسطینی شهید و حدود 65087 تن دیگر مجروح گردیده‌اند که حدود 70% آن را اطفال و زنان تشکیل می‌دهد. همچنین حدود بیشتر از 7 هزار تن دیگر مفقود شده و نزدیک به دو میلیون تن دیگر مجبور به مهاجرت گردیده‌اند.³

قابل یادآوری است که تنها در 100 روز اول این جنگ حدود 4500 تن از زنان، مردان و کودکان فلسطینی از سوی سربازان اسرائیلی اسیر گرفته شده‌اند. تعداد اسیران فلسطینی قبل از عملیات طوفان الاقصی به ۵۲۵۰ تن در زندان‌های کیان صهیونی گزارش شده بود که در این میان حدود ۳۹ تن آن را زنان و حدود ۱۷۰ تن را کودکان فلسطینی تشکیل می‌دهد.⁴ با این حال مجموع اسیران فلسطینی در زندان‌های کیان

صهیونی نزدیک به ۱۰ هزار تن می‌رسد.^۵ همچنین در این مدت طی حملات هوایی و زمینی ارتش کیان صهیونی حدود ۶۹ هزار واحد مسکونی به شکل کلی و ۲۹۰ هزار واحد مسکونی دیگر قسماً تخریب شده است. همچنین ۱۳۴ پایگاه حکومتی، ۲۹۵ پوهنتون و مکتب و ۱۴۲ مسجد از بین برده شده‌اند.^۶ با این حال تأیید ادعای افریقای جنوبی از سوی محکمه بین المللی عدالت و محکوم پنداشتن رژیم صهیونیستی اسرائیل از سوی این محکمه چه تأثیراتی را در پی می‌داشته باشد در عنوان زیر به آن خواهیم پرداخت.

پیامدهای محاکمه‌ی اسرائیل از سوی محکمه بین المللی عدالت

با آنکه حکم محکمه بین المللی عدالت در برابر اسرائیل به اجرا گذاشته نشده و ممکن است وقت زیادی را در بر بگیرد ولی با آنهم پیامدهای مرتبط به پی‌گیری رژیم غاصب اسرائیل از سوی محکمه بین المللی عدالت را در سه سطح اسرائیل، منطقه و جهان بررسی خواهیم کرد:

در سطح اسرائیل

1. اسرائیل مجبور است که در ظرف یک ماه از تاریخ اجرای صدور این قطعنامه، گزارشی را جهت اخذ تدابیر لازم برای ارائه به محکمه بین المللی عدالت تهیه کند.
2. اسرائیل مجبور است بعضی از بندهای مؤقتی قطعنامه محکمه‌ی بین المللی عدالت را به اجرا بگذارد در غیر آن از سوی جامعه بین الملل مسؤل شمرده خواهد شد.
3. رژیم صهیونی اسرائیل پس از این منحنی یک جریان ناقص حقوق بشر در سطح بین الملل شناخته شده و این روند چهره‌ی بین المللی اسرائیل را خدشه دار می‌سازد.
4. پی‌گیری اسرائیل از سوی محکمه بین المللی عدالت در روابط رژیم صهیونیستی در تمام ابعاد اعم از اقتصادی، سیاسی، و... تأثیر خواهد گذاشت و گمان می‌رود اسرائیل پس از این در انزوای سیاسی و اقتصادی قرار گیرد.
5. برگزاری این محکمه زمینه را برای ورود ناظران بین المللی جهت ارائه گزارش‌های موثق از اوضاع جنگ در فلسطین فراهم خواهد کرد تا از جنایات اسرائیل در نوارغزه مستند سازی نموده حقانیت مردم فلسطین را بازتاب دهند.
6. پس از این جنگ اسرائیل در فلسطین به خصوص در نوارغزه از منظر حقوق بین المللی تجاوز دانسته شده و در عوض مشروعیت و جنگ دفاعی حرکت‌های اسلامی آزادی بخش فلسطین به همگان آشکار خواهد شد.
7. همچنین توقع می‌رود که با برگزاری این محکمه و دادخواهی افریقای جنوبی، فشارهای نظامی، اقتصادی و سیاسی بالای مردم فلسطین به خصوص نوارغزه از سوی اسرائیل و امریکا کاهش یابد.

در سطح منطقه

1. این اولین صدور قطعنامهٔ محکمه بین المللی عدالت با اکثریت آراء در تاریخ جنایت‌های بشری رژیم غاصب اسرائیل در خاور میانه است و این باعث خواهد شد که شکایت‌های دیگری علیه رژیم صهیونی در اسرائیل و امریکا در خاور میانه و کشورهای منطقه چون افغانستان و عراق درج شود.
2. کشورهای منطقه مجبور خواهند شد که نظر به اثبات جرائم اسرائیل از سوی افریقای جنوبی در محکمهٔ بین المللی عدالت، در روابط خویش با اسرائیل بازنگری کنند.
3. از سوی هم این دادخواست انزجار برخواست از جرائم اسرائیل علیه ملت فلسطین در کشورهای منطقه به خصوص کشورهای اسلامی را تسکین داده و سبب افزایش فشارهای مردمی بر حکومت‌های منطقه نسبت به تغییر پالیسی آن‌ها با اسرائیل و امریکا خواهد شد.
4. این دادخواست آگاهی‌های مردمی از قضایای حقوق بین المللی را افزایش داده و در نتیجه باعث روحیهٔ استعمار ستیزی و ظلم ستیزی در کشورهای منطقه خواهد شد.
5. همچنین در پیوند به این قضیه توقع می‌رود که گسترش روابط دیپلماتیک امریکا و اسرائیل در منطقه تضعیف شده و باعث ضعف روابط اقتصادی و تجارتی بیشتر امریکا و اسرائیل در منطقه شود.
6. پیگرد قانونی رژیم غاصب اسرائیل از سوی محکمه بین المللی، امریکا را مجبور به تغییر سیاست در قبال کشورهای منطقه خواهد کرد.

در سطح جهان

1. مطرح کردن قضیه اسرائیل از سوی محکمهٔ بین المللی عدالت حیثیت زیر سوال رفته‌ی سازمان ملل و ارکان آن را باز خواهد گرداند و با اثبات ادعای استقلالیت یکبار دیگر توجه ملت‌ها را نسبت به سازمان ملل و ارکان آن خصوصا محکمه بین المللی عدالت جلب خواهد کرد.
2. اقدام افریقای جنوبی به کشورهای دیگر جرأت خواهد داد تا پرونده‌های جدیدی را در برابر جنایات امریکا و دیگر قدرت‌های غاص بین المللی جهت به محاکمه کشانیدن آنان باز نماید.
3. هر چند این ابتکار، افریقای جنوبی را به حیث یک کشور حافظ منافع حقوق بشر در جهان معرفی نموده حمایت کشورهای اسلامی را در عرصه‌های مختلف جلب می‌کند، اما احتمال این وجود دارد که کشورهای ابرقدرتی مثل امریکا، انگلیس و فرانسه من حیث حامیان رژیم صهیونیستی اسرائیل در تقابل با افریقای جنوبی قرار گیرند.
4. فیصلهٔ محکمهٔ بین المللی عدالت بر تمامی کشورهای عضو این محکمه اثرگذار است. بنا بر این ممکن است برخی اقداماتی چون انجماد دارای‌ها، از سرگیری روابط دیپلماتیک و تعلیق برخی قراردادهای اقتصادی را با اسرائیل روی دست گیرند.

5. برگزاری این محکمه و توجه محکمه بین المللی عدالت به آن، ممکن است از ارتکاب جرائم بین المللی اعم از نسل کشی، تبعیض نژادی و جرائم جنگی در جهان بکاهد و ضوابط معین و مشخصی در آینده نسبت به جنگ‌ها اعمال شود.
6. اثبات ادعای افریقای جنوبی در محکمه بین المللی عدالت در برابر نسل کشی رژیم صهیونی باعث فروریزی حیثیت و اعتبار تمامی جریان‌های صهیونی در تاریخ بشریت شده و برای همیشه لکه ننگی بر پیشانی این جریان حک خواهد شد.

نتیجه

بدون شک همانگونه که در بالا تذکر داده شد دادخواهی و ابتکار افریقای جنوبی در قبال حمایت از ملت مظلوم فلسطین و توجه محکمه بین المللی عدالت من حیث عالی‌ترین محکمه در سطح بین الملل، می تواند در ابعاد و سطوح مختلف تأثیرات خود را داشته و یک گام مثبت، مؤثر و مفید ارزیابی شود. امید می‌رود که هرچه سریع‌تر در حملات وحشیانه اسرائیل مبنی بر قتل عام فلسطینیان تغییر ایجاد کرده از فاجعه انسانی و نسل کشی بیشتر در فلسطین جلوگیری کند. همچنین توقع می‌رود جامعه بین المللی نسبت به دفاع مشروع و حقانیت مردم فلسطین و جنایات اشغال‌گرایانه‌ی رژیم صهیونی توجه جدی نموده برای ممانعت اسرائیل و امریکا از ارتکاب نسل کشی، تبعیض و جرائم جنگی آن‌ها بر مردم فلسطین با تغییر پالیسی در روابط اقتصادی و سیاسی شان اقدامات عملی و مؤثری را اتخاذ نمایند. **پایان**

منابع

1. الشرق الأوسط: 17 قاضیا فی محكمة العدل الدولية ... 5 دلو 1402 ه.ش؛ لینک:
<https://aawsat.com/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A7%D9%84%D9%85/481369117%D9%82%D8%A7%D8%B6%D9%8A%D8%A7%D9%8B%D9%81%D9%8A%D9%85%D8%AD%D9%83%D9%85%D8%A9%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%AF%D9%84%D8%A7%D9%84%D8%AF%D9%88%D9%84%D9%8A%D8%A9%D9%8A%D9%81%D8%B5%D9%84%D9%88%D9%86%D9%81%D9%8A%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%B6%D9%8A%D8%A9%D8%B6%D8%AF%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84%D8%AA%D8%B9%D8%B1%D9%81%D8%B9%D9%84%D9%8A%D9%87%D9%85>
2. رؤیا الإخباری: بث مباشر- بدء جلسة محكمة العدل ... 7 دلو 1402 ه.ش؛ لینک:
https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://m.facebook.com/RoyaNews/videos/%25D8%25A8%25D8%25AB%25D9%2585%25D8%25A8%25D8%25A7%25D8%25B4%25D8%25B1%25D8%25A8%25D8%25AF%25D8%25A1%25D8%25AC%25D9%2584%25D8%25B3%25D8%25A9%25D9%2585%25D8%25AD%25D9%2583%25D9%2585%5D8%25A9-%25D8%25A7%25D9%2584%25D8%25B9%25D8%25AF%25D9%2584-%25D8%25A7%25D9%2584%25D8%25AF%25D9%2588%25D9%2584%25D9%258A%25D8%25A9%25D8%25A8%25D8%25B4%25D8%25A3%25D9%2586-%25D8%25A7%25D9%2584%25D8%25AD%25D8%25B1%25D8%25A8-%25D8%25B9%25D9%2584%25D9%2589%25D8%25BA%25D8%25B2%25D8%25A9/403388162046612/&ved=2ahUKEwjiLex94uEAXWOExAIHSOrBok4UBCjtAF6BAGEEAE&usq=AOvVaw3C_2Ev_I9Mi4Ny2Rq2djlA
3. عشرات القتلى والجرحى بقصف واقتحام اسرائيلي لمنازل ومدارس ... 9 دلو 1402 ه ش ؛ لینک:
https://arabic.rt.com/middle_east/1533689%D8%B9%D8%B4%D8%B1%D8%A7%D8%AA%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%AA%D9%84%D9%89%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%AC%D8%B1%D8%AD%D9%89%D8%A8%D9%82

<https://www.aljazeera.net/politics/2023/12/27/%D9%81%D9%8A%D8%B8%D9%84%D8%A7%D9%84%D8%AD%8%B1%D8%A8%D8%B9%D9%84%D9%89%D8%BA%D8%B2%D8%A9%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D8%B1%D9%89%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86%D9%8A%D9%88%D9%86%D8%AF%D8%A7%D8%B3-%D9%81%D9%8A-%D9%82%D8%B7%D8%A7%D8%B9-%D8%BA%D8%B2%D8%A9>

⁴ الجزيرة: ويدئو؛ هكذا ينتقم الإحتلال من حماس في السجون الإسرائيلية؛ لينك:

<https://www.aljazeera.net/politics/2023/12/27/%D9%81%D9%8A%D8%B8%D9%84%D8%A7%D9%84%D8%AD%8%B1%D8%A8%D8%B9%D9%84%D9%89%D8%BA%D8%B2%D8%A9%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B3%D8%B1%D9%89%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86%D9%8A%D9%88%D9%86%D8%AF%D8%A7%D8%B3-%D9%81%D9%8A-%D9%82%D8%B7%D8%A7%D8%B9-%D8%BA%D8%B2%D8%A9>

⁵ الجزيرة: كلمة رئيس المكتب السياسي لحركة حماس إسماعيل هنية أمام مؤتمر... 19 جدي 1402 هـ.ش؛ لينك:

https://www.google.com/search?q=%D8%A7%D8%B3%D9%85%D8%A7%D8%B9%D9%8A%D9%84+%D9%87%D9%86%D9%8A%D8%A6%D8%A9+%0D%0A%0D%0A%0D%0A%0D%0A%0D%0A%0D%0A%0D%0A%D8%A7%D8%B3%D9%85%D8%A7%D8%B9%D9%8A%D9%84+%D9%87%D9%86%D9%8A%D8%A6%D8%A9+%&sca_esv=597139008&biw=640&bih=639&ei=-

⁶ مسكان نيوز: ارتفاع ضحايا الهجمات الإسرائيلية على غزة، 2 دلو 1402 هـ.ش؛ لينك:

<https://miskan.news/%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D9%81%D8%A7%D8%B9%D8%B6%D8%AD%D8%A7%D9%8A%D8%A7%D8%A7%D9%84%D9%87%D8%AC%D9%85%D8%A7%D8%AA%D8%A7%D9%84%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84%D9%8A%D8%A9-%D8%B9%D9%84%D9%89/>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش های دقیق و بی طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی ها در افغانستان و منطقه فعالیت می کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

تماس: +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrskabul.com

info@csrskabul.com